

Avelsansvarig

Eva von Celsing

Kommitté: Annika Åkerman, Anita Norrblom, Lena Widebeck, Annika Thunfors, Nellie Martinsson

En bra mentor är guld värd

Text: Eva von Celsing och Elisabeth Rhodin Foto: Saori Wohlin

På Wikipidea finns följande förklaring på ordet mentor: Mentorskap går ut på att en mentor ansvarar för en adepts personliga utveckling på ett eller annat sätt, oftast i samband med att någon särskild lärdom delges. Mentorns roll kan ta sig många olika uttryck, och utövas med allt från lösa tyglar och en demokratisk stämning till mycket fasta ramar och förhållningsregler för adepten, vilket ofta blir en fråga om lokala kulturella sedvänjor. Genom att svara på mentorns frågor, eller beakta mentorn som föredöme, kan adepten ofta själv komma fram till vad som är rätt och fel, och utvecklas till en mer framgångsrik individ, både i det personliga levernet och i yrkeslivet.

Eftersom mentorns livserfarenhet oftast spelar in på ett avgörande sätt i mentorskapets värde för adepten, brukar mentorn vara en person i mogen ålder, fast inte nödvändigtvis alltid så är fallet. Vanligtvis drar även mentorn personlig lärdom av förhållandet.

Hur hitta en mentor?

Alla är vi nybörjare, alla uppfödare har en gång fött upp sin första kull. Under den spännande tiden har säkert många frågor ställts, allt från att hitta en lämplig hanhund till att mot slutet bestämma de rätta valpköparna. Då kan en mentor med liknande värderingar vara bästa tänkbara bollplank att alltid kunna stämma av med.

Hur hittar man den personen? Din hunds uppfödare är kanske den bäst lämpade eller kan hon/han ge tips om andra uppfödare? Personen bör ha kunskap om avel, uppfödning och inte minst praktiskt handhavande av hundar. Det är inget måste att arbeta med samma ras, men det kan ha sina fördelar.

Social kompetens? Javisst är det viktigt, kan vara jobbigt om man gjort sig ovän med de flesta i uppfödarleden. Frågor om etik och moral dyker stän-

digd upp i uppfödarverksamheten och en mentor med en tydlig kompass för vad som är rätt och fel kan vara till god hjälp. Men kanske det allra viktigaste är personkemin mellan dig och din mentor. Gemensam trivsel (det kan bli många mil tillsammans i bil) till förstärkelse att ingen fråga är för dum att ställa.

På kurser, studiecirkel och uppfödarträffar kan det bli tillfälle att hitta en samstämmig uppfödarmentor. Någon kanske väljer att fördela gracerna och har olika mentorer när det gäller teoretiska lärdomar om avel, bruks-egenskaper kontra exteriör etcetera. Och man kanske hittar någon annan som är riktigt duktig på praktiska frågor runt uppfödningen

Kennel Twinkle fick en delägare

Per Aschan på Molstabergets säteri utanför Mölnbo har fött upp hundar i

50 år av några olika raser som alla hör hemma inom SSRK (med undantag för tax av dvärgstorlek.) Ganska nyligen berättade Nette Norström Mörner för honom att hennes stuteriverksamhet hade blivit så mycket mer stimulerande sedan hon fått en medarbetare i verksamheten. Hon frågade Per varför han inte frågade om Jessica Nilsson ville bli partner i kennel Twinkle.

Per hade mest tyckt att en naturlig process hade varit att Jessica ansökt om ett eget kennelnamn. Jessica hade varit kennelhjälp hos uppfödaren Annette Strand och där fått utmärkta grundkunskaper om hundhållning, uppfödning: ja, allt från god hygien för hundarna till tiptopp-presentation i utställningsringen. Vid närmare eftertanke var Jessica den självklara att fråga om delägarskap i kenneln. Jessica som alltid ställt upp, varit vetgirig och har en mycket god värdegrund som stämmer med Pers. Han ställde frågan.

Jessica i sin tur berättar om glädjen när Per kom med inbjudan till kennel-samarbete:

– Per har så stor erfarenhet och är en kunskapskälla inom djurhållning. Inte bara inom hund utan även

häst som även varit mitt intresse. Efter många mil tillsammans i bil så visste jag också att vi kunde skratta och trivas ihop. Jag kan känna att Per är som ett lyckopiller.

Fortsatt säger Jessica klokt att ingen Facebookgrupp i världen kan mäta sig med erfarenheter hon får ta del av från erfarna uppfödare.

– Jag har nyligen haft min första kull cocker spaniel och hade bjudit in till en träff där uppfödare kom för att titta på de snart leveransklara valparna. Att få lyssna och ta del av synpunkter blev en oerhört givande dag. Jag vill ju på bästa sätt förvalta den ras jag ska föda upp och att få stöd från de som varit med länge kan inte nog värderas, säger Jessica och fortsätter:

– Ta till exempel en fyragenerationers stamtavla som för nybörjaren bara innehåller en massa namn. Där kan en mentor fylla i vad det var för individer och personligheter som dolde sig bakom championstitlar och kennelnamn: intressanta saker att minnas och sortera in i både minus- och plusskålen och ett förtroende som ges att ta del av, avslutar Jessica.

Information förr och nu

Förr var informationskällorna annorlunda jämfört med idag. Mycket gick från mun till mun. Böcker i hunduppfödning som betraktades som biblar har behövt uppdateras, något man märker om man har kvar dessa dyrgräpar. Vår kunskap om inavel och linjeavel har omvärderats och omkullkastat gammal kunskap.

Svar på de flesta frågor från dig som uppfödare får du i den utmärkta handboken från SKK: "Hunduppfödning i teori och praktik" med författarna Åsa Lindholm, Catharina Linde Forsberg och Ingalill Blixt.

Idag finns massor av kunskap att hämta från internet. Säkra källor är SKK:s Hunddata, SKK:s Avelsdata, länkar till annan internationell hundkunskap, rasklubbarnas RAS-dokument. Ja, SKK kan erbjuda en outsinlig källa till kunskap.

Facebook, en källa till mycket tyckande

Det finns många uppfödargrupper på Facebook och här uppmanas alla följare att vara källkritiska: ett varningens ord – för att prata klarspråk – om alla råd som finns att få här.

Varje vecka serveras skrämmande läsning som vittnar om avsaknad av brist på en mentor med en stor portion sunt förnuft och goda kunskaper om våra hundar. Det är fritt fram att tycka till och det ges råd som saknar vetenskaplig grund som sprids med lavinar-

tad hastighet. Det går även att ta del av skrämseleinformation om läkemedel. Innan nya vacciner och läkemedel som till exempel fästingprofylax släpps på marknaden, finns årtal av studier för att säkerställa säkerhet och en låg biverkningsrisk. Jämför med huskurer där det inte heller finns någon vetenskaplig grund.

Ett annat viktigt område är mjölkersättning till valp. Det finns kommersiella produkter som är i stort sett identiska med tikens mjölk. Många mjölkersättningsteorier på Facebook kan starkt ifrågasättas. Överhuvudtaget är teorier om utfodring ett område där det finns lika många idéer som självutnämnda förståsigpåare.

Din veterinär

Din veterinär kan också vara en person att ha som stöd i uppfödarverksamhe-

ten. Att få förtroendet att progesterontesta och besikta valpkullar gör att många veterinärer säkert känner stolthet att få vara bollplank för en seriös uppfödning med välmående föräldradjur och valpar.

Slutord

Letar du så finner du snart en mentor att ha mycket glädje av som uppfödare. Nya problem dyker upp och du blir aldrig fullärd. Hunduppfödning är inte den enskildes ensak utan en kollektiv uppgift där du är med och tar ansvar och arbetar för hållbar utveckling av den eller de raser du föder upp. Dessutom blir din hobby så mycket roligare om du kan dela den med andra uppfödare. ■